

A Gördülő Fejlesztési Terv készítésével és benyújtásával kapcsolatos tudnivalók

A Gördülő Fejlesztési Terv (továbbiakban GFT) készítésével kapcsolatos tudnivalókat az elmúlt évek tapasztalatai, valamint a vonatkozó jogszabályok és a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (továbbiakban MEKH) ajánlása alapján gyűjtöttük össze.

A GFT célja, hogy biztosítsa a víziközmű-vagyon megfelelő színvonalú műszaki állapotán keresztül a víziközmű-szolgáltatás folyamatos és költséghatékony működtetését.

1. Jogszabályi háttér

A GFT-vel kapcsolatos jogszabályi rendelkezések és ajánlások:

- A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (továbbiakban Vksztv.) 4. víziközmű-fejlesztés fejezete (10. § és 11. §).
- A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban Szvt.) 3. § (4) bekezdés 7. – 9. pontjai.
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban Ket.).
- A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 58/2013. (II.27.) Korm. rendelet (továbbiakban Vhr.) VIII/A. fejezet (90/A. § - 90/G. §).
- A víziközművek gördülő fejlesztési terve részét képező felújítási és pótlási terv, valamint beruházási terv részletes tartalmi és formai követelményeiről szóló 61/2015. (X.21.) NFM rendelet.
- A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal igazgatási szolgáltatási díjainak mértékéről, valamint az igazgatási szolgáltatási, a felügyeleti díjak és egyéb bevételek beszedésére, kezelésére, nyilvántartására és visszatérítésére vonatkozó szabályokról szóló 1/2014. (III. 4.) MEKH rendelet 1. számú melléklet E) 25-28 pontok.
- A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal VK 1/2015. számú ajánlása a víziközmű-szolgáltatók és az ellátásért felelősök számára a 2015-ben benyújtandó gördülő fejlesztési tervek összeállításával, elkészítésével, valamint a gördülő fejlesztési tervek módosításával kapcsolatban.

2. A Gördülő fejlesztési tervvel kapcsolatos kötelezettségek és jogok

A GFT készítésére és benyújtására az Ellátásért felelősök, illetve a víziközmű-szolgáltató kötelezett. Az Ellátásért felelősök a víziközmű-rendszer tulajdonos önkormányzatai. A víziközmű-szolgáltató a MEKH által kibocsátott működési engedéllyel rendelkező, az Ellátásért felelőssel a víziközmű-rendszer működtetésére szerződött gazdálkodó szervezet.

A GFT **Beruházási Tervből** (új víziközművek megvalósítása, meglévő víziközművek bővítése), valamint **Felújítási és Pótlási Tervből** (meglévő víziközművek felújítása és pótlása) áll. A Vksztv. 11. § (2) és (3) bekezdései és a 26. § alapján a GFT **készítési**, illetve **benyújtási kötelezettség** az alábbiak szerint került meghatározásra:

Üzemeltetési forma	GFT tervfejezet	Beruházási Terv	Felújítási és Pótlási Terv
Bérleti-üzemeltetési szerződés	<i>Elkészítésre kötelezett</i>	Ellátásért felelős	Ellátásért felelős
	<i>Benyújtásra kötelezett</i>	Ellátásért felelős	Ellátásért felelős
Vagyonkezelési üzemeltetési szerződés	<i>Elkészítésre kötelezett</i>	Ellátásért felelős vagy Víziközmű-szolgáltató	Víziközmű-szolgáltató
	<i>Benyújtásra kötelezett</i>	Ellátásért felelős	Víziközmű-szolgáltató

Amennyiben a víziközmű-rendszernek több ellátásért felelőse van, akkor a Vhr. 90/B. § (1) bekezdése szerint az 1. számú táblázatban az elkészítésre kötelezettek között az ellátásért felelős alatt az ellátásért felelősök képviselőjét kell érteni.

A Vksztv. 26.§ alapján, amennyiben az Ellátásért felelős és a víziközmű-szolgáltató a vagyonnevelési üzemeltetési szerződésben úgy állapodik meg, hogy a víziközmű-szolgáltató végzi a víziközmű műszaki fejlesztését, akkor a GFT Beruházási Tervét is a víziközmű-szolgáltató készíti.

A GFT elkészítésének költségeit, beleértve a jóváhagyási eljárás illetékét is, a Vhr. 90/B. § (4) bekezdése értelmében a GFT készítésére és benyújtására kötelezett viseli. Ennek megfelelően a vagyonnevelési üzemeltetés esetében a Felújítási és Pótlási Terv készítésének költségeit a víziközmű-szolgáltató, minden más esetben az Ellátásért felelős viseli. Ennek megfelelően a GFT Beruházási Terve esetén is az Ellátásért felelős viseli a GFT készítésének költségeit, mint egy személyben készítésre és benyújtásra kötelezett, függetlenül attól, hogy a víziközmű-szolgáltató is készítésre kötelezett. Amennyiben a víziközmű-rendszernek több Ellátásért felelőse is van, akkor az Ellátásért felelősök egyetemlegesen viselik a GFT készítés költségeit. A GFT készítésének költségei a víziközmű-rendszer üzemeltetéséből származó díjbevételek terhére is finanszírozható.

A Vksztv. 11. § (4) bekezdése alapján **véleményezési jogot** kell biztosítani annak az ellátásért felelősnek, vagy víziközmű-szolgáltatónak, aki nem a GFT benyújtására kötelezett. Az 1. számú táblázat alapján vagyonnevelési üzemeltetés esetén a Felújítási és Pótlási Tervet a víziközmű-szolgáltató küldi meg véleményezésre az Ellátásért felelős részére. Minden más esetben az Ellátásért felelős által készített GFT-t az Ellátásért felelős küldi meg véleményezésre a víziközmű-szolgáltatónak.

A véleményezésre a GFT kézhezvételétől számítva 30 nap áll rendelkezésre. A határidőben közölt, írásba foglalt vélemény a GFT mellékletét képezi. Amennyiben a GFT készítésére az ellátásért felelősök képviselője (a víziközmű-rendszernek több ellátásért felelőse van) a kötelezett, akkor ő biztosítja a többi érintett ellátásért felelős részére a legalább 15 napos véleményezési határidőt (Vhr. 90/B. § (2) bekezdés).

A benyújtásra kötelezett minden év szeptember 15.-ig köteles a véleményezett GFT-t jóváhagyásra benyújtani a MEKH-hez (Vksztv. 11. § (2) bekezdés).

A GFT készítési és benyújtási kötelezettsége a kötelezett által adott meghatalmazás alapján átruházható harmadik személyre is.

3. A Gördülő Fejlesztési Terv formai és tartalmi előírásai, a műszaki leírás

A GFT-t tizenöt éves időtávra, víziközmű-szolgáltatási ágazonként (ivóvízellátás, valamint szennyvízelvezetés és -tisztítás) és azon belül víziközmű-rendszerként, fejlesztési ütemenként csoportosítva, fontossági sorrendben kell tervezni a beruházásokat (Beruházási Terv), valamint a felújításokat és pótlásokat (Felújítási és Pótlási Terv). A GFT tartalmára és formai követelményeire vonatkozó rendelkezéseket a Vhr. 90/D. §, valamint a 61/2015. (X.21.) NFM rendelet tartalmazza. A GFT-ben megfogalmazott feladatokat a 61/2015. (X.21.) NFM rendelet 4. § (1) bekezdése szerinti 1. és 2. számú mellékletek kitöltésével kell összefoglalni.

A GFT csak olyan feladatokat tartalmazhat, melyek a Szvt. 3. § (4) bekezdés 7. (beruházás) és 8. (felújítás) pontjait kielégítik. Nem szerepelhetnek a GFT-ben olyan feladatok, amik karbantartásnak minősülnek (Szvt. 3. § (4) bekezdés 9. pont).

A fejlesztési feladatok megfogalmazásánál figyelemmel kell lenni a meglévő víziközmű vagyontárgyak műszaki állapotára, a hibastatisztikákra, vízigényekre, kibocsátási értékekre, a fejlesztés elmaradásának kockázataira, az üzemeltetési és működési költségek változására, melyeket a

fejlesztési feladatot részletesen bemutató műszaki leírásban kell kifejteni. A műszaki leírás részletes tartalmát 61/2015. (X.21.) NFM rendelet tartalmazza a GFT egyes tervfejezeteire vonatkozóan.

A GFT I. ütemére megfogalmazott műszaki leírás tartalmi követelményei egy tender szintű műszaki tervdokumentációval, a II. ütem egy elvi vízjogi engedély megszerzéséhez alkalmas tervdokumentációval, míg a III. ütem tartalma egy távlati műszaki elképzelésnek megfelelő dokumentációval egyenértékű. A műszaki tartalomban nyilatkozni kell arról is, hogy a fejlesztési feladat végrehajtásához szükséges-e vízjogi létesítési engedély.

A GFT-t a benyújtás évét követő 15 évre kell elkészíteni, három ütemben, melyet a Vhr. 90/C. (1) bekezdés határoz meg részletesen. Ennek megfelelően az ágazatok és azon belül víziközmű-rendszerekben tervezett feladatokat az egyes tervfejezetekben három ütemre kell bontani, az alábbiak szerint:

- I. ütem: a benyújtás évét követő évre tervezett feladatok, részletes műszaki leírással és ez alapján készült költségbecsléssel, a részletes források hozzárendelésével;
- II. ütem: a benyújtás évét követő 2. – 5. év közötti időszakra tervezett feladatok, megalapozó műszaki leírással, a források hozzárendelésével és költségbecsléssel, ahol a költségbecslés során az I. ütemben alkalmazott árszintet kell alapul venni (Vhr. 90/D. § (3) bekezdés c) pont);
- III. ütem: a benyújtás évét követő 6. – 15. év közötti időszakra tervezett feladatok, távlati műszaki leírással, a források hozzárendelésével és költségbecsléssel, ahol a költségbecslés során az I. ütemben alkalmazott árszintet kell alapul venni.

A GFT-ben be kell mutatni azt is, hogy a GFT készítésére kötelezett a fejlesztési forrásokat a leginkább indokolt fejlesztésekre fordította (fejlesztési feladatok fontossági sorrendje).

A GFT készítése során figyelembe kell venni a Vhr. 90/D. § (5) – (11) bekezdéseket is, melyek szerint többek között olyan feladatokat is szerepeltetni kell a GFT-ben, amelyek:

- bírósági, hatósági határozatból, vagy jogszabályból erednek;
- szerződésben vállalt kötelezettségből következnek;
- víziközmű-fejlesztési programban való részvétel, vagy csatlakozási szándék;
- vízbiztonsági terv intézkedési tervéből adódó feladatok.

A fejlesztési feladatoknak összhangban kell lenniük a vonatkozó területrendezési tervekkel, illetve a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekkel is.

Amennyiben a fejlesztési feladat végrehajtásához vízjogi létesítési engedély szükséges, akkor annak megszerzéséhez műszaki tervdokumentációt (engedélyezési terv) kell készíteni, melynek engedélyezési eljárása akár fél év is lehet. Ezért a GFT I. ütemére tervezett feladatok esetében a tervezést és engedélyezést a végrehajtási kötelezettség, valamint a kivitelezési határidőkre is tekintettel célszerű a GFT tervekészítés évében elindítani. Amennyiben a műszaki tervdokumentáció időben rendelkezésre áll, akkor a GFT műszaki leírását is képezheti.

4. A Gördülő Fejlesztési Terv forrásai

A GFT készítése során be kell mutatni a rendelkezésre álló fejlesztési forrásokat. A Vhr. 90/D. § (3) bekezdés d) pontja alapján a fejlesztési feladatok megvalósításához szükséges pénzügyi forrásokat legalább az Ellátásért Felelősök, illetve a víziközmű-szolgáltató által biztosított források, illetve külső források szerinti megbontásban kell bemutatni. Előzőek alapján a lehetséges források az alábbiak:

- Ellátásért Felelősök által biztosított források:
 - Használati díjak (vagyonkezelési díj, eszközhasználati díj): Az Ellátásért Felelős által elkülönített számláján nyilvántartott, még fejlesztésre fel nem használt vagyonkezelési, illetve eszközhasználati díj. Vagyonkezelési díj a vagyonkezelési üzemeltetés, míg eszközhasználati díj a bérleti-üzemeltetési forma alapján kerül kifizetésre.

- Költségvetési forrás: Az Ellátásért Felelős éves költségvetésében elkülönített pénzeszköz.
- Víziközmű-fejlesztési hozzájárulás (VKFH): A víziközmű-szolgáltató által beszedett, a nem lakossági (közületi) felhasználók felhasználási helyén biztosítandó szolgáltatási kapacitásával és bővítésével kapcsolatos kontingensek után fizetett pénzeszköz. A víziközmű-szolgáltató erről a forrásról és annak felhasználásáról részletes nyilvántartást vezet. Víziközmű-szolgáltató által biztosított források:
 - Díjban megtérülő amortizáció: A víziközmű-szolgáltatónál a beszedett szolgáltatási díjból, a díjhányad mértékéig megképződő felújítási, pótlási pénzeszköz.
- Külső források:
 - Kölcsön, hitel: Pénzintézetek, illetve egyéb szervezetek által nyújtott, kamat teherrel visszafizetendő pénzeszköz.
 - Pályázati forrás: Az Európai Unió, vagy Magyarország által nyújtott céltámogatás.

A GFT Felújítási és Pótlási tervében szereplő feladatok megvalósításának pénzügyi fedezetét elsősorban a szolgáltatási díjban érvényesített díjhányad biztosítja (Vhr. 90/E. § (1) bekezdés). A díjban érvényesített díjhányadok, mint fejlesztési források az alábbiak:

- Díjban megtérülő amortizáció;
- Használati díjak (vagyonkezelési díj, eszközhasználati díj).

A GFT Beruházási Tervében szereplő feladatok megvalósításának pénzügyi fedezetét elsősorban az Ellátásért Felelős biztosítja, akár külső források bevonásával is. A felújítások és pótlások pénzügyi fedezete csak akkor használható fel a Beruházási Terv feladataira, ha a víziközmű-szolgáltató alátámasztotta, hogy az nem veszélyezteti a felújítási és pótlási feladatok elvégzését (Vhr. 90/E. § (3) bekezdés).

A források tervezése során 1-15% mértékű tartalékkeretet is figyelembe kell venni a tervezési időszakban előre nem látható rendkívüli helyzetből adódó azonnali feladatok elvégzésére. A tartalékkeretet a víziközmű-rendszerre vonatkozó GFT I-III. ütemében megfogalmazott összesen költségek (előzetes költségterv) alapján kell meghatározni. A tartalékkeret mértéke a megadott intervallumon belül szabadon megválasztható.

A GFT fejlesztési forrásainak összhangban kell lennie a megfogalmazott feladatok előzetes költségtervével, különösen a GFT I. ütemében, ahol a forrásokat részletesen, a fenti bontásban kell bemutatni.

5. A Gördülő Fejlesztési Terv jóváhagyása

A GFT benyújtására kötelezettnek a GFT-t 1 példány papír alapon és digitális formában kell benyújtani a MEKH-ez jóváhagyásra. A jóváhagyási eljárás a Ket. szerinti közigazgatási hatósági eljárás, ahol a benyújtásra kötelezett az ügyfél.

A Ket. képviseletre vonatkozó rendelkezései (40. § és 40/A. §) lehetővé teszik, hogy a benyújtásra kötelezettet az általa adott meghatalmazással, más személy, vagy szervezet képviselje a GFT jóváhagyására irányuló közigazgatási hatósági eljárásban.

A jóváhagyási eljárás során a MEKH a Vhr. 90/F. § szerinti feltételeket vizsgálja. Megtagadja a GFT jóváhagyását, ha a Beruházási Terv bármely feladatának megvalósítása jogszabállyal ellentétes, illetve ha a GFT I. ütemének végrehajtását nem látja biztosítottnak, azaz a bemutatott fejlesztési források és a költségterv nincsenek összhangban, vagy láthatóan a források nem állnak rendelkezésre.

A MEKH megtagadhatja a GFT jóváhagyását, ha a GFT nem felel meg a tartalmi követelményeknek, illetve ha a pénzügyi források bemutatása hiányos. Megtagadhatja továbbá, ha a felújítások és pótlások költségterve nincs összhangban a díjban érvényesített díjhányadból számított források nagyságával.

A GFT jóváhagyására irányuló eljárás jóváhagyás esetén közigazgatási határozattal zárul.

6. A Gördülő Fejlesztési Terv végrehajtása, módosítása és ellenőrzése

A jóváhagyott GFT I. ütemében szereplő feladatok végrehajtása kötelező a végrehajtásra kötelezett részéről. A fejlesztési feladat végrehajtását műszaki, gazdasági és jogi eseményei tekintetében dokumentálni kell, melynek részletes szabályait a Vhr. 90/G. § (3) bekezdése tartalmazza. A fejlesztés megvalósítása során a Vhr. 90/D. § (10) bekezdésében az alkalmazott anyagokra, eszközökre és technológiákra megfogalmazott feltételeknek is érvényre kell jutniuk.

Amennyiben a jóváhagyott GFT I. ütemében lévő feladat végrehajtása ellehetetlenül, illetve más feladat kap elsőbbséget, vagy uniós támogatású feladatnál kiegészítő fejlesztéseket kell végrehajtani, akkor a GFT módosítását a MEKH-nél kell kezdeményezni közigazgatási hatósági eljárás keretében. A jóváhagyott GFT II. és III. ütemében meghatározott feladatok átütemezését a következő GFT benyújtásakor lehet elvégezni.

A Vhr. az előzőeken túl a jóváhagyott GFT egyes ütemei között a feladatok és az azokhoz rendelt források átcsoportosítását is lehetővé teszi az alábbiak szerint:

- Amennyiben a feladatok és források átcsoportosítása nem haladja meg az előzetes költségterv 15%-át, akkor a feladatok és források átcsoportosítása elvégezhető a MEKH egyidejű tájékoztatása mellett.
- Amennyiben a feladatok és források átcsoportosítása meghaladja az előzetes költségterv 15%-át, akkor az átcsoportosítás elvégzéséhez a MEKH előzetes hozzájárulása szükséges, melyet a MEKH közigazgatási hatósági eljárás keretében adhat meg.

A jóváhagyott GFT végrehajtását a MEKH ellenőrzi mind a fejlesztési feladatok elkészülte és dokumentálása, mind azok értékarányossága tekintetében. A jóváhagyott GFT-ben szereplő feladatok végrehajtásának elmulasztása esetén a Vksztv. 40/B. § (1) bekezdés c) pontja alapján víziközmű-védelmi bírság szabható ki a végrehajtásra kötelezettel szemben.